

Curs: 2008-09 **Codi:** 21998 **Assignatura:** Música i la seva didàctica

Titulació, impartició i nombre de crèdits:

Mestre d'Ed. Especial. Troncal, 1r sem, 1r curs, 6 crèdits

Departament: Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal

Professors: Per determinar.

1. Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Conèixer la funció de l'educació musical a les etapes Infantil i Primària.

Introduir conceptes bàsics en relació amb la música, que permetin als alumnes una sensibilització i uns mínims coneixements d'aquesta matèria.

Adquirir tècniques i recursos didàctics per al treball musical a l'escola primària, en relació a l'escolta, la interpretació i la creació.

Conèixer particularitats de l'educació musical per als alumnes amb NEE.

Ser conscients de la importància de la veu com a eina de comunicació en la professió de mestre.

Conèixer i experimentar diferents recursos corporals i vocals per tal de mantenir una veu sana.

2. Blocs temàtics i organització dels continguts

Aquesta assignatura té dos blocs:

El corresponent als temes de música i la seva didàctica (2/3 dels crèdits)

El d'Educació de la Veu i Foniatria aplicada (1/3)

Els continguts de cadascun dels dos blocs són els següents:

I. Música i la seva didàctica

1 L'educació musical a l'escola Objectius fonamentals La integració de la música en la vida escolar i en els diferents nivells o cicles a l'escola en general El currículum vigent de primària: continguts bàsics a l'entorn de cinc grans eixos: cançó, audició, educació del ritme i el moviment, educació de l'oïda i llenguatge musical La funció dels mestres especialistes i la seva implicació amb la tasca del mestre generalista

2 La cançó Importància de la cançó en l'educació Pràctica de la cançó com a element per a la sensibilització musical. Repertori bàsic per a l'Etapa Primària i criteris de selecció. Recursos metodològics per al treball de cançó a l'escola La cançó com a element globalitzador Gest bàsic de direcció

3 L'audició Importància de l'audició musical en l'educació Pràctica d'audicions musicals com a vehicle de sensibilització musical i per a assolir coneixements bàsics (instruments i grups instrumentals, formes musicals i grans èpoques de la història de la música) Repertori bàsic per a l'Etapa Primària i criteris de selecció Recursos metodològics per al treball d'audició a l'escola

4 L'educació auditiva i i rítmico-motriu Objectius fonamentals Els instruments i els objectes sonors Jocs rítmico-motrius i danses

5 Les adaptacions curriculars per a alumnes amb NEE La integració d'alumnes amb NEE a l'aula de música La musicoteràpia

II. Educació de la Veu

1: Aspectes teòrics

Tema 1: Fonaments anatòmics i fisiològics de la veu

Tema 2: Qualitats acústiques de la veu

Tema 3: La veu com a eina de comunicació en la pràctica docent

Tema 4: Salut vocal

2: Models pràctics

• Tema 1: Emissió vocal

* Consciència de la pròpia emissió vocal.

* Ús de diferents imatges per emetre i projectar la veu de forma eficient

• Tema 2: Entrenament corporal

* Consciència de l'actitud corporal

* Localització de punts de referència corporals

- Tema 3: Consciència i control respiratori
 - * Observació i consciència de la pròpia respiració
 - * Control expiratori

3: Aplicació

- Tema 1: Emissió vocal
 - * Experimentar i fer servir diferents recursos de projecció vocal
- Tema 2: Entrenament corporal
 - * Fer servir l'actitud corporal per a facilitar una emissió eficient i sana de la veu

4: Reflexió i teorització

- Tema 1: Emissió vocal
 - * Anàlisi i valoració de la veu com a eina de comunicació del mestre
 - Reflexió sobre la interrelació existent entre el cos, la respiració i la veu

3. Avaluació

Cadascun dels dos blocs de l'assignatura s'ha d'aprovar independentment de l'altre. La nota final s'obté fent el promig dels resultats obtinguts, proporcionalment al nombre de crèdits. Per al seguiment de l'assignatura és essencial l'assistència a classe, ja que les classes són eminentment pràctiques. El cant i l'audició s'avaluen a partir d'exercicis pràctics –orals i escrits– en els quals l'alumne ha de demostrar els coneixements assolits al llarg del curs. Mitjançant un examen escrit, l'alumne podrà demostrar els seus coneixements entorn els objectius generals, els continguts i diversos aspectes organitzatius en relació a l'educació musical a l'escola primària. Caldrà realitzar dos o tres treballs, individualment i/o en grup, que impliquin l'elaboració de propostes didàctiques a l'entorn d'alguna de les activitats fetes a l'aula o en altres contextos. L'avaluació del bloc d'educació de la veu i la foniatria aplicada es realitzarà a partir de la valoració continuada dels exercicis fets a classe, un comentari a partir de l'enregistrament de la pròpia veu, una prova escrita breu, i una entrevista individual.

4. Fonts d'informació bàsica

Es facilitarà als estudiants el material necessari per al treball de les cançons del repertori i les audicions. Aquesta assignatura funciona amb el recurs de l'Espai Virtual d'Educació Musical (EVEM). En aquest espai, els estudiants trobaran materials que els ajudaran a confeccionar els treballs en grup i els treballs individuals, així com informació relativa a les activitats complementàries de l'assignatura. A l'inici de les classes es facilitaran les instruccions i els codis per accedir a aquesta pàgina virtual.

Bibliografia recomanada

AGOSTI-GHERBAN, C. et al.. 1988. El niño, el mundo sonoro y la música. Alcoy: Marfil. BENENZON, R. O. 1991. Teoría de la Musicoterapia. Madrid: Mandala. BERTHERAT, T.; BERNSTEIN, C. 1990. El cuerpo tiene sus razones. Barcelona: Paidós. BUSTOS, I. 2000. Trastornos de la voz en edad escolar. Archidona (Málaga): Aljibe. CALAIS-GERMAIN, B. 1999. "El cuerpo y la voz: el movimiento desde el punto de vista de la anatomía". ADE Teatro, 74 109-118. CORNUT, G. 1998. La voz. México: Fondo de cultura económica. DAVIDSON, L. i SCRIPP, L. 1991. "Educación y desarrollo musicales desde un punto de vista cognitivo". A: Infancia y educación artística, ed. per D.J. Hargreaves. Madrid: Morata, MEC. P. 80-111. DELIÈGE, I.; SLOBODA, J. A. 1995. Naissance et développement du sens musical. Paris: PUF. DESPINS, J. P. 1989. La música y el cerebro. Barcelona: Gedisa. DINVILLE, C. 1996. Los trastornos de la voz y su reeducación. 2a ed. Barcelona: Masson. Diversos autors. 2001. "Música para todos". Eufonía, 21. Monogràfic sobre "Música y educación especial". DUCOURNEAU, G. 1988. Musicoterapia. Madrid: Edaf. GASSULL, C.; GODALL, P.; MARTORELL, M. 2004. La veu orientacions pràctiques. Barcelona: Edicions de l'abadia de Montserrat. HARGREAVES, D. J. 1998. Música y desarrollo psicológico. Barcelona: Graó. LACÁRCEL, J. 1995. Psicología de la música y educación musical. Madrid: Visor distribuciones. Col. Aprendizajes, CXVI. LIPS, H. 1989. Iniciació a la tècnica vocal. Lleida: Orfeo Lleidatà. McCALLION, M. 1999 El libro de la voz. Barcelona: Urano. PUYUELO, M.; LLINÁS, M. A. (1992): "Problemas de voz en docentes". Revista de Logopedia, Foniatria y Audiología, XII, 2: 76-84. RUUD, E. 1993. Los caminos de la Musicoterapia. Buenos

Aires: Bonum. THAYER, E. et al. 1982. Tratado de Musicoterapia. Barcelona. Paidós. TORRES, B.; GIMENO 1995. Bases anatómicas de la voz. Barcelona: Biblioteca Universitaria. Edicions Proa. WILLS, P.; PETER, M. 2000. Música para todos. Madrid: Akal.

Cançoners ALSINA, P. 1988. La Castanyada, cançons i danses per a celebrar les festes. Barcelona: Graó. ALSINA, P. 1988. Sant Joan i festes majors, cançons i danses per a celebrar les festes. Barcelona: Graó. ALSINA, P. 1988. Sant Jordi i festes de primavera, cançons i danses per a celebrar les festes. Barcelona: Graó. ALSINA, P. 1990. El Carnaval, cançons i danses per a celebrar les festes. 2a ed. Barcelona: Graó. ALSINA, P. 1990. Nadal i Reis, cançons i danses per a celebrar les festes. 2a ed. Barcelona: Graó. BONAL, E. et al. 2005. Diversitat. Cançons, danses... activitats i recursos per a la convivència en la diversitat. Barcelona: Fundació Jaume Bofill. Generalitat de Catalunya. BONAL, M. D. et al. 1969 (1ª ed). Esquix 2. 47 cançons per a infants. Barcelona: Mf. (1ª ed). BONAL, M. D. et al. 1969. Esquix 3. 39 cançons per a infants Nadal. Barcelona: Mf. (1ª ed). BONAL, M. D. et al. 1971. Esquix 4. 29 cançons, jocs i danses per als més petits. Barcelona: Mf. (1ª ed). BONAL, M. D.; MARTORELL, M. 1967. Esquix 1. 41 cançons per a infants. Barcelona: Mf. BUSQUÉ, M. 1977. Virolet Sant Pere. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. BUSQUÉ, M. 1981. Virolet Sant Pau. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. BUSQUÉ, M.; BADIA, M. 2002. Tunc que tan tunc. Cançoner de Nadal 1. Tarragona: Arola. BUSQUÉ, M.; PUJOL, M. A. 1997. Ximic. Vic: Eumo. DANÈS, J. et al. 1986. Tu-ru-rut. Barcelona: Graó. MONFORT, M.; GIMÉNEZ, T.; FARRENY, L. 2001. Esquix 5. Barcelona: Dinsic. SECRETARIAT DE CORALS INFANTILS DE CATALUNYA. 1973. Cançoner. Barcelona: Puel·les. SECRETARIAT DE CORALS INFANTILS DE CATALUNYA. 1982. II Cançoner. Barcelona: Climent. SECRETARIAT DE CORALS INFANTILS DE CATALUNYA. 1995. III Cançoner. (2ª ed.) Barcelona: Climent. SECRETARIAT DE CORALS INFANTILS DE CATALUNYA. 1995. 4t Cançoner. (2a. ed.) Barcelona: Climent. SOLER, J. 1968. Cançons per al poble. Nadal. Barcelona: Claret. SOLER, J. 1979. Cançons per al poble, 4. Barcelona: Claret. Teledmus. Cançons populars d'Europa. <http://www.xtec.es/rtee/cat/teledmus/index.htm> Tocatimbal (5 vols). Cançons populars dels països catalans. Barcelona: Eufònic. VILAR, M. 1987. Jocs dansats. Barcelona: Barcelona: Ed. Rosa Sensat -Diputació de Barcelona

Audicions DOMEQUE, M.; LAGARRIGA, E.; SEGALÉS, E. 1988. Audición musical. Procedimientos didácticos. Barcelona: Teide. ESCALAS, R.; GALOFRÉ, F.; RIERA, C. 1993. Audició 1, forma i color a la música. Barcelona: Dinsic. (+ cassette) ESCALAS, R.; GALOFRÉ, F.; RIERA, C. 1996. Audició 2, forma i color a la música. Barcelona: Dinsic. (+ cassette) GUARDIET, M. A. 2000. L'audició musical a l'Educació infantil i primària. <http://www.xtec.es/recursos/musica/audicio>. HERNÁNDEZ, L. 1993. Música para niños. Madrid: Siglo XXI. MALAGARRIGA, T.; VALLS, A. 2003. La audición musical en la educación infantil, propuestas didácticas. Barcelona, CEAC. RIERA, C. 1992. Sons en el temps. Barcelona: Fundació "La Caixa". RODA, J. 1996. Divertimento: 25 audiciones comentadas y minutadas. Los nº1 de la música clásica. Barcelona: Claret. VILAR, J. M. 1994. Recursos per aprendre a escoltar música. Barcelona: A. M. Rosa Sensat.

Revistes Eufonia. Barcelona: Ed. Graó. Journal of Voice. Leeme. Revista de la Lista Electrónica Europea de Música en la Educación. Univ. de La Rioja. <http://www.unirioja.es/dptos/dea/leeme/sumariogen.html> Música y educación. Madrid: Musicalis. Música, Arte y Proceso. Amarú Ediciones. Música, Terapia y Comunicación. Centro de Investigación Musicoterapéutica. Bilbao.

Webs / educació de la veu CENTER OF VOICE DISORDERS (1): www.med.miami.edu/otolaryngology/ssinus.html CENTER OF VOICE DISORDERS (2): www.bgsu.edu/voice CENTRE ROY HART: www-elec.enst.fr/~dufourd/RoyHart/RHfrancais.html CESARI, U.: "Voicelab News". www.voxneapolis.it/it_news0497.h0tml The VOICE FOUNDATION: www.voicefoundation.org MÉDECINE DES ARTS: www.arts-medicine.com NATIONAL ASSOCIATION TEACHERS of SINGING: www.nats.org INTERNATIONAL ASSOCIATION LOGOPEDICS & PHONIATRICES: <http://www1.ldc.lu.se/logopedi/> IALP/CENTRE ORL ONLINE: <http://www.centreorl.net>